BEPS 2.0. Sfârșitul facilităților fiscale așa cum le știm azi?

Autor: Răzvan Ungureanu, Director Impozite Directe, EY România

Environmental, social, and corporate governance (ESG) este, potrivit definiției larg acceptate, un cadru de afaceri care permite luarea în considerare a problemelor de mediu și a aspectelor sociale în contextul guvernanței corporative. Conceptul ESG este adoptat și integrat în strategia acelor organizații care iau în considerare nevoile și modalitățile de generare a valorii pentru toate componentele acesteia – angajați, clienți, furnizori și acționari.

Stimulentele fiscale ESG au devenit un instrument important în eforturile de încurajare a activităților comerciale durabile, fiind disponibile peste 1.850 de stimulente la nivel mondial. În plus, pe lângă stimulentele fiscale specifice ESG, la nivel mondial există și o multitudine de alte facilități fiscale.

Având în vedere că punerea în aplicare a celui de-al doilea pilon BEPS[1] 2.0 se află în diferite stadii în întreaga lume, este important ca societățile multinaționale și jurisdicțiile fiscale să aprecieze pe deplin impactul pe care o rată efectivă de impozitare (ETR) minimă globală de 15% îl va avea asupra stimulentelor fiscale existente.

Pilonul doi a fost conceput în mod special de Cadrul de incluziune (în engleză: Inclusive Framework) al OCDE/G20 pentru a elimina concurența fiscală bazată pe cote de taxă între jurisdicții, indiferent de obiectivul și intenția care stau la baza stimulentelor fiscale. În conformitate cu regulile globale de combatere a erodării bazei de impozitare (GLoBE), beneficiul financiar al multor stimulente fiscale ar putea fi diluat în mod semnificativ de un impozit suplimentar

în cazul în care un stimulent fiscal duce cota de impozitare efectivă a (ETR-ul) unei multinaționale sub 15% în jurisdicția respectivă.

Această interacțiune creează o provocare pentru multe jurisdicții și multinaționale care, confruntate cu o urgență climatică și cu obiective dificile în materie de emisii, s-au bazat pe stimulente financiare și fiscale pentru a-și cataliza obiectivele ESG.

Cel mai recent studiu trimestrial **EY Green Tax Tracker** arată că peste 1.850 de stimulente pentru dezvoltare durabilă sunt oferite în 45 de țări. În timp ce stimulentele fiscale nu vor duce neapărat o multinațională sub pragul de 15% pentru ETR, Pilonul II introduce un nivel semnificativ de incertitudine și complexitate care va forța multe companii și jurisdicții să își regândească strategiile fiscale și ESG.

Impactul celui de-al doilea pilon nu va fi uniform la nivel mondial. Este posibil să varieze în funcție de companie, sector și jurisdicție. În concluzie, ETR de 15% va avea un impact uriaș atât pentru companii, cât și pentru jurisdicțiile în care companiile sunt deja aproape sau sub pragul minim de impozitare.

În țări din UE, precum Franța și Germania, unde, potrivit OCDE, există o rată medie efectivă de impozitare compozită de 26% și, respectiv, 27%, și în Africa, unde rata medie de impozitare a societăților este de 28%, este mai puțin probabil ca stimulentele fiscale să ducă rata medie de impozitare a unei multinaționale sub 15%, astfel încât Pilonul II să nu aibă un impact semnificativ. Dar, în jurisdicțiile cu impozite mai mici, cum ar fi unele țări din Asia, unde regiunea are o rată medie de aproape 20%, efectul este probabil să fie mai pronunțat.

Pentru a pune aceste cifre în perspectivă, media mondială a ratei nominale de impozitare a profitului societăților,

măsurată în 180 de jurisdicții, este de aproape 24%. Atunci când este ponderată în funcție de PIB, rata nominală medie este puțin peste 25%.

ETR-ul minim de 15% va determina unele companii să își reconsidere locul unde își vor localiza activitatea comercială, având în vedere că stimulentele fiscale ar putea fi scoase din peisaj. Astfel, este probabil că vor începe să privească jurisdicțiile într-un mod diferit: pot avea acces la talentele potrivite, este atractiv mediul de operare, sunt disponibile subvenții în numerar și alte tipuri de stimulente, terenurile sunt accesibile și așa mai departe.

Barbara Angus, EY Global Tax Policy Leader, spune că, dincolo de provocarea de a-și reevalua strategia de impozitare a sustenabilității, multinaționalele trebuie să se confrunte cu un mod nou, unic și complex de calculare a ETR. Spre deosebire de alte calcule fiscale, această cifră se bazează pe date financiar-contabile, mai degrabă decât pe date fiscale, și este calculată pentru fiecare țară în parte.

Pentru a calcula această cifră ETR, companiile trebuie să genereze și să raporteze aproximativ 200 de puncte de date pentru fiecare țară, multe dintre acestea implicând informații care nu sunt incluse de obicei în sistemele de raportare financiară. Aceste date sunt necesare pentru a calcula profitul GLoBE.

Punerea în aplicare a normelor GLoBE face probabilă intensificarea subvențiilor în numerar ESG, deoarece jurisdicțiile caută modalități alternative de stimulare a comportamentelor de sustenabilitate dorite. În loc să se bucure de rate de impozitare avantajoase, multinaționalele vor primi cel mai probabil bani înapoi pentru că fac investiții adecvate ESG. Acest lucru este valabil și pentru facilitățile fiscale în general, deoarece stimularea sub formă de bani acordată de guverne nu afectează ETR și ar putea funcționa în contextul BEPS 2.0.

„Până de curând, este posibil ca multe guverne să fi considerat că impozitul este o modalitate deosebit de agilă de a oferi stimulente”, spune **Barbara Angus**. *„Cu toate acestea, odată cu Pilonul doi, este posibil ca jurisdicțiile să dorească să solicite contribuția întreprinderilor în timp ce stabilesc cum își pot atinge obiectivele în alte moduri”*.

Cu siguranță, subvențiile sunt deja utilizate, deși la un nivel relativ scăzut, în jurisdicții precum Elveția, țările nordice și Singapore. În SUA, multe state utilizează subvenții pentru a stimula investițiile în forță de muncă și formare.

Jurisdicțiile pot căuta, de asemenea, modalități de a stimula comportamentele de sustenabilitate, și nu numai, fără ca banii să fie transferați. De exemplu, pentru proiectele care necesită cheltuieli de capital, jurisdicțiile pot vinde terenuri sau închiria proprietăți la o rată redusă sau pot emite așa-numitele împrumuturi preferențiale, care sunt acordate în condiții foarte favorabile.

Având în vedere că țările au început deja să ia măsuri acum pentru a pune în aplicare BEPS 2.0 Pilonul doi în 2023, care va intra în vigoare în 2024, multinaționalele și jurisdicțiile ar trebui să înceapă să își reevalueze strategia de stimulare a sustenabilității și privind aplicarea facilităților fiscale în general, cât mai curând posibil.

Sunt de avut în vedere, printre altele:

- modelarea financiară va fi un instrument puternic pentru multinaționale, ajutându-le să efectueze o evaluare completă a stimulentelor fiscale pe care le utilizează și să calculeze dacă aceste stimulente reduc ETR din Pilonul II sub pragul de 15%;
- jurisdicțiile ar trebui să evalueze ce înseamnă normele GLoBE pentru stimularea fiscală a sustenabilității din perspectiva fiecărui sector, a fiecărei regiuni și a fiecărei întreprinderi;

- jurisdicțiile ar trebui să investigheze modalități alternative de stimulare a comportamentelor de sustenabilitate, în timp ce multinaționalele ar trebui să caute și, eventual, să își relocheze activitatea în jurisdicții în care sunt disponibile stimulente alternative.

Multinaționalele ar trebui să analizeze datele de care au nevoie pentru a calcula ETR specific Pilonului II și să stabilească procesele de raportare necesare pentru a genera și a colecta aceste informații.

În concluzie:

- un impozit minim global va avea ramificații largi asupra modului în care multe corporații multinaționale caută stimulente guvernamentale menite să le promoveze obiectivele de sustenabilitate și nu numai. În prezent, multe dintre aceste stimulente sunt oferite prin intermediul codului fiscal. Cu toate acestea, în conformitate cu regulile GLoBE, aceste stimulente își pierd valoarea financiară pentru companii, dacă se confruntă cu taxe suplimentare în anumite jurisdicții. Alte mecanisme de stimulare ar putea crește în curând în popularitate. Sortarea opțiunilor va fi o provocare;
- în mod specific în ceea ce privește România, având în vedere faptul că cota nominală de impozit pe profit de 16% este foarte apropiată de cota minimă de 15% prevăzută de regulile GloBE, este posibil ca o serie de facilități fiscale – cum ar fi deducerea suplimentară pentru activități de cercetare-dezvoltare sau scutirea de impozit a profitului reinvestit – ar putea să devină inaplicabile pentru multe companii, în condițiile în care ar conduce la un ETR sub 15%. De aceea, pe de o parte, companiile românești și grupurile multinaționale cu prezență în România trebuie să analizeze și să cuantifice impactul regulilor GloBE asupra performanței lor financiare, în timp ce autoritățile române ar trebui

să considere dacă modificarea modului de acordare a facilităților fiscale este necesară în contextul GloBE, pentru ca acestea să aibă efectul scontat. Timpul pentru ambele părți este scurt, având în vedere că regulile GloBE trebuie implementate de toate statele membre UE, inclusiv România, până la finalul acestui an.

[1] *Base Erosion Profit Shifting* = erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor.